

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår fil: B16-HW011-rammeplan
Vårt Arkiv: 402
Saksbehandler: Hanne E. Witsø

Oslo 22. mars 2016

Høring – forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

FFO vil med dette komme med våre innspill til høringsnotatet om forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger. FFO representerer funksjonshemmede og kronisk syke i 80 medlemsorganisasjoner, samt deres pårørende.

Innledning

I tråd med strategien «Lærerløftet – på lag for kunnskapskolen» oppnevnte Kunnskapsdepartementet et rammeplanutvalg med mandat å utarbeide utkast til rammeplaner for femårige grunnskolelærerutdanninger på masternivå. Ny utdanning vil tre i kraft fra høsten 2017. Ambisjonen er at undervisnings- og læringstrykk skal økes i forhold til gjeldende grunnskolelærerutdanninger.

FFO representerer elever med funksjonshemming og kronisk sykdom. Mange av disse har behov for særlig tilrettelegging og mange mottar spesialundervisning i større eller mindre omfang. Det legges til grunn at masterutdanningen skal være profesjonsrettet og praksisorientert. At den er praksisorientert er viktig for alle, og ikke minst for gruppene FFO representerer. Vi håper denne rammeplanen vil føre til større forutsigbarhet for de elevene vi representerer. Vi opplever at mange av våre forslag og anmodninger ved tidligere anledninger er ivaretatt i forslaget til ny rammeplan, og det er vi glad for. Våre kommentarer vil derfor rettes inn mot forslag vi mener ikke er tilstrekkelig tydelige.

FFOs hovedsynspunkter

- FFO støtter forslaget om at kandidaten har inngående kunnskap om gjeldende lov- og planverk og om det helhetlige opplæringsløpet med vekt på overganger.
- FFO støtter forslaget om kunnskap om hvordan skolen i samarbeid med foresatte og eksterne instanser kan ivareta barn med særlige behov, og håper at dette kan føre til en større bevissthet om når en lærer må iverksette tiltak og når skolen må kontakte PP-tjeneste eller andre instanser.
- FFO mener at barn og unge med funksjonshemming og kronisk sykdom må nevnes eksplisitt når det gjelder å identifisere særskilte behov hos barn.
- FFO støtter forslaget om at fem praksisdager skal vektlegge overgangen barnehage-skole og kan legges til barnehage. Dette vitner om at overganger tas på alvor.

Forslag til rammeplan for grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn

Vi knytter våre kommentarer fortløpende til de forslåtte paragrafene.

§2 Læringsutbytte – kunnskap

Forslag: Kandidaten har inngående kunnskap om gjeldende lov- og planverk og om det helhetlige opplæringsløpet med vekt på overgangen fra barnehage til skole og fra barnetrinn til ungdomstrinn.

FFO støtter dette. Vi har ved en tidligere anledning fått vite fra Utdanningsdirektoratet at bare 20 prosent av norske kommuner har en jurist ansatt. I det daglige er det kanskje ikke mye refleksjon rundt juss som virkemiddel i skolen, men faktum er at for mange av elevene FFO representerer så er det juridiske en viktig premisse for opplæring: Opplæringslovens kapittel 5, kapittel 9A med direkte henvisning til funksjonshemning, § 1-3 om tilpasset opplæring, § 2-6 om retten til tegnspråkopplæring, § 2-14 om punktskriftopplæring, § 3-13 om ASK, § 7-3 om skoleskyss, § 8-1 om nærskoleprinsippet, § 8-2 om organisering av undervisningen, § 14-1 om tilsyn, § 15-2 om klage, FNs Barnekonvensjon Artikkel 23, FNs Konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne Artikkel 24 med flere. FFO mener en lærers juridiske kompetanse er viktig kunnskap å ha med seg i møtet med en kommunal virkelighet med anstrengt økonomi og vanskelige prioriteringer.

FFO er også glad for vektlegging av det helhetlige opplæringsløpet med vekt på overgangen fra barnehage til skole og fra barnetrinn til ungdomstrinn. Overganger er kjent som problematiske, og mange barn og unge med funksjonshemning, kronisk sykdom eller særlige behov har opplevd manglende kunnskapsoverføring eller tilrettelegging. Dette er unødvendig og uforståelig og hindrer læring.

Forslaget til rammeplan sier også at kandidaten skal ha kunnskap om hvordan skolen i samarbeid med foresatte og eksterne instanser kan ivareta barn med særlige behov. FFO håper at dette kan føre til en større bevissthet om når en lærer må iverksette tiltak og når skolen må kontakte PP-tjeneste eller andre instanser.

§ 2 Læringsutbytte – ferdigheter

Forslag: Kandidaten kan identifisere særskilte behov hos barn, herunder identifisere tegn på vold eller seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger skal kandidaten raskt kunne iverksette tiltak.

FFO mener det er riktig og viktig med fokus på tegn på vold eller seksuelle overgrep. Vi mener imidlertid at også funksjonshemning eller kronisk sykdom skal nevnes eksplisitt. Særlige de usynlige funksjonshemningene er det vanskelig å legge til rette for. FFO har en klar forventning om at nyutdannede lærere vil ha kunnskap om å identifisere og iverksette raske og gode tiltak for de elevene vi representerer, herunder raskt kontakte relevante eksterne instanser som PP-tjeneste, helsesøster eller Statped. Her vil vi særlig henvise til FNs Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne Artikkel 24, 2 e) For å virkeliggjøre denne rettighet skal partene sikre effektive støttetiltak tilpasset den enkeltes behov, i et miljø som gir størst mulig faglig og sosial utvikling, i tråd med målet om full inkludering.

§ 3 Innhold og struktur

Forslag: Profesjonsfaget skal være praksisrelevant og bidra til en læreridentitet for en inkluderende skole.

FFO er glad for at profesjonsfaget skal bidra til en læreridentitet for en inkluderende skole. FFO vil påpeke om at en inkluderende skole skal være inkluderende for alle, og ikke bare for noen. Skolen skal være tilrettelagt slik at en elev med hørselshemning kan delta på linje med andre, både faglig og sosialt. Den skal være tilrettelagt slik at elever kan få spesialundervisning uten å føle seg mindreverdige og utenfor. Inkluderende er skolen hvis også i eleven i rullestol kan delta på fotballtrening både i kroppsøving og i

friminuttene. Skolen er først inkluderende hvis eleven med synshemming får pensum i hensiktsmessig format til rett tid – samme pensum som de andre elevene. En inkluderende skole har gode rutiner for å gi elever med behov for medisiner disse. Daglig skjer det lovbrudd i norske skole, og det går ut over elever med funksjonshemming, kronisk sykdom og særlige behov både faglig og sosialt.

FFO støtter også forslaget om at fem praksisdager skal vektlegge overgangen barnehage-skole og kan legges til barnehage. Dette vitner om at overgangen tas på alvor.

Forslag til rammeplan for grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn

Kommentarer til 5.-10. trinn vil de være de samme som for 1.-7. trinn.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

John Berg-Jensen
Leder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær